

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

**Wytyczne szczegółowe w zakresie przyznawania, wypłaty i zwrotu pomocy
finansowej w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata
2023–2027 dla interwencji I.14.2 Kompleksowe doradztwo rolnicze moduł 1
Kompleksowe programy doradcze**

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Robert Telus

/podpisano elektronicznie/

Warszawa, 02 maja 2023

Podstawa prawna

Wytyczne zostały wydane na podstawie art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 8 lutego 2023 r. o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (Dz. U. poz. 412).

Obowiązywanie wytycznych

Niniejsze wytyczne obowiązują od dnia 4 maja 2023 r.

Spis treści

I	Słownik pojęć.....	4
II	Wykaz skrótów.....	6
III	Informacje ogólne.....	7
IV	Przyznawanie pomocy	7
IV.1.	Warunki podmiotowe	8
IV.2.	Warunki przedmiotowe	9
IV.3.	Szczególne zasady przyznawania pomocy	9
V.	Wypłata pomocy	11
VI.	Zobowiązania beneficjenta	12
VII.	Warunki zwrotu pomocy	13

I Słownik pojęć

beneficjent – podmiot, któremu przyznano pomoc na podstawie umowy

metodyki doradzania - metodyki doradzania opracowane przez CDR, o których mowa w ustawie PS WPR

młody rolnik – osoba, której przyznano pomoc w ramach interwencji I.11 „Premie dla młodych rolników”

ostateczny odbiorca programów doradczych – rolnik, młody rolnik

regulamin naboru wniosków – regulamin naboru wniosków o przyznanie pomocy, o którym mowa w ustawie PS WPR

rozporządzenie 2021/2115 – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiające przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylające rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013

umowa – umowa o przyznaniu pomocy, o której mowa w ustawie PS WPR

ustawa o FP – ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych

ustawa o finansowaniu WPR – ustawa z dnia 26 stycznia 2023 r. o finansowaniu wspólnej polityki rolnej na lata 2023-2027

ustawa o JDR – ustawa z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego

ustawa PS WPR – ustawa z dnia 8 lutego 2023 r. o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027

wytyczne dotyczące podziału środków – wytyczne dotyczące podziału środków EFRROW dostępnych w ramach niektórych interwencji Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 na poszczególne województwa, obszary wsparcia lub moduły

wytyczne podstawowe – wytyczne podstawowe dotyczące pomocy w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027

wytyczne przeliczeniowe - wytyczne dotyczące ustalania wysokości kwoty środków EFRROW do przyznania pomocy w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027

wytyczne szczegółowe – wytyczne szczegółowe dotyczące przyznawania, wypłaty i zwrotu pomocy dla interwencji I.14.2 Kompleksowe doradztwo rolnicze moduł 1 Kompleksowe programy doradcze w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027

II Wykaz skrótów

ARiMR – Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

CDR – Centrum Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Brwinowie

EFRROW – Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich

I.14.2 – kod interwencji „Kompleksowe doradztwo rolnicze” stosowany w PS WPR

I.14.2.1 – kod modułu 1 interwencji I.14.2 – „Kompleksowe programy doradcze” stosowany w PS WPR

MRiRW – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

ODR – ośrodek doradztwa rolniczego

PS WPR – Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027

WOPP – wniosek o przyznanie pomocy

WOP – wniosek o płatność pośrednią lub końcową

III Informacje ogólne

1. Niniejsze wytyczne uzupełniają wytyczne podstawowe w odniesieniu do interwencji I.14.2 Kompleksowe doradztwo rolnicze moduł 1 Kompleksowe programy doradcze.
2. Niniejsze wytyczne określają:
 - 1) warunki przyznawania pomocy;
 - 2) warunki realizacji operacji;
 - 3) formę, w jakiej przyznawana jest pomoc, oraz wysokość pomocy udzielanej beneficjentowi;
 - 4) warunki wypłaty pomocy;
 - 5) zobowiązania beneficjenta;
 - 6) warunki zwrotu pomocy.
3. Wsparcie w ramach I 14.2.1 realizuje cel przekrojowy XCO, polegający na modernizacji sektora przez sprzyjanie dzieleniu się wiedzą, innowacji i cyfryzacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich, a także zachęcanie do ich wykorzystywania¹.
4. Niniejsze wytyczne zostały wydane w celu prawidłowej realizacji przez ARiMR zadań związanych z przyznawaniem, wypłatą i zwrotem pomocy, w szczególności do opracowania zaproszenia do złożenia wniosku o przyznanie pomocy, regulaminu naboru wniosków oraz procedur dotyczących przyznawania, wypłaty i zwrotu pomocy.

IV Przyznawanie pomocy

1. Pomoc przyznaje się:
 - 1) ODR, działającemu na podstawie ustawy o JDR;
 - 2) w celu zapewnienia przepływu wiedzy i informacji w zakresie rozwoju gospodarstw rolnych poprzez realizację kompleksowych programów doradczych, co przyczynia się do realizacji celu przekrojowego XCO, polegającego na modernizacji sektora przez sprzyjanie dzieleniu się wiedzą, innowacji i cyfryzacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich, a także zachęcanie do ich wykorzystywania;
 - 3) na realizację kompleksowych programów doradczych poprzez świadczenie usług doradczych z katalogu usług doradczych określonego przez MRiRW;

¹ Cel przekrojowy określony w art. 6 ust. 2 rozporządzenia 2021/2115

- 4) w wysokości nieprzekraczającej kwoty określonej w wytycznych dotyczących podziału środków, ustalonej zgodnie z wytycznymi przeliczeniowymi oraz z uwzględnieniem wysokości współfinansowania krajowego ze środków publicznych budżetu państwa, określonego w wytycznych przeliczeniowych.
2. Nabór WOPP przeprowadza się raz na cały okres realizacji PS WPR.
 3. Podziału środków na poszczególne lata wdrażania PS WPR dla danego ODR dokonuje ARiMR z jednoczesnym uwzględnieniem warunku, że realizacja operacji następuje w 6 etapach. Podział środków odzwierciedla proporcję zastosowaną w PS WPR do określenia orientacyjnej rocznej alokacji finansowej dla I.14.2.1.
 4. Ocena WOPP będzie przeprowadzana według podstawowej kolejności, określonej w wytycznych podstawowych.

IV.1. Warunki podmiotowe

1. Pomoc jest przyznawana ODR, prowadzącemu działalność doradczą z zakresu doradztwa rolniczego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli:
 - 1) posiada doświadczenie w świadczeniu usług doradczych;
 - 2) dysponuje odpowiednią liczbą doradców rolniczych, wpisanych na listę doradców prowadzoną przez CDR, umożliwiającą realizację usług doradczych objętych operacją;
 - 3) zapewni realizację kompleksowych programów doradczych przez bezstronnych doradców;
 - 4) dysponuje odpowiednimi warunkami technicznymi, pozwalającymi na wykonywanie zadań związanych ze świadczeniem usług doradczych objętych operacją;
 - 5) zapewni zachowanie poufności dokumentów pozyskiwanych w trakcie realizacji operacji od ostatecznych odbiorców programów doradczych.

Obowiązek dokumentowania doświadczenia w prowadzeniu usług doradczych dla rolników nie dotyczy jednostek doradztwa rolniczego ze względu na fakt, że prowadzenie doradztwa rolniczego obejmującego działania w zakresie rolnictwa, rozwoju wsi, rynków rolnych oraz wiejskiego gospodarstwa domowego jest ich zadaniem ustawowym i działalność ta podlega nadzorowi MRiRW.

IV.2. Warunki przedmiotowe

1. Pomoc przyznaje się, jeżeli:
 - 1) ostatecznym odbiorcą operacji jest rolnik i młody rolnik;
 - 2) operacja będzie realizowana zgodnie z warunkami realizacji operacji określonymi w regulaminie naboru wniosków i umowie;
 - 3) realizowane będą usługi doradcze z katalogu, określonego przez MRiRW;
 - 4) usługi doradcze będą realizowane w oparciu o Metodyki doradzania, które będą przekazywane ARiMR przez MRiRW;
 - 5) usługi doradcze będą realizowane w ramach kompleksowych programów doradczych odpowiadających na potrzeby gospodarstw; kompleksowy program doradczy ma obejmować co najmniej 2 usługi doradcze oraz być realizowany przez co najmniej 1 rok;
 - 6) realizacja programów doradczych jest bezpłatna dla ostatecznych odbiorców programów doradczych.

IV.3. Szczególne zasady przyznawania pomocy

1. Pomoc jest przyznawana w formie kosztów jednostkowych za realizację poszczególnych usług doradczych, wskazanych w katalogu usług doradczych, określonym przez MRiRW, stanowiącym załącznik do umowy.
2. Pomoc jest przyznawana na operację realizowaną przez ODR, działającą na podstawie ustawy o JDR, zgodnie z warunkami realizacji operacji określonymi przez MRiRW.
3. MRiRW przekazuje ARiMR informację dotyczącą warunków, o których mowa w ust. 2.
4. Warunki te obejmują:
 - 1) katalog usług doradczych zawierający tematy usług doradczych wraz z wysokością kosztów jednostkowych za każdą z nich;
 - 2) zasięg terytorialny operacji;
 - 3) informację o szczególnych wymaganiach dotyczących realizacji programów doradczych.
5. Warunki, o których mowa w ust. 2 mogą ulegać zmianie w miarę potrzeb w trakcie wdrażania PS WPR. MRiRW przekazuje ARiMR informację o wprowadzonych zmianach wraz ze wskazaniem terminu rozpoczęcia ich obowiązywania. Zmiana tego rodzaju nie wymaga zmiany umowy.

6. MRiRW przekazuje ARiMR metodyki doradzania. ARiMR przekazuje te metodyki beneficjentom I.14.2.1.
7. W ramach kompleksowych programów doradczych Beneficjenci realizują usługi doradcze określone przez MRiRW w katalogu usług doradczych.
8. Katalog usług doradczych:
 - 1) zawiera tytuły usług doradczych wraz z wysokością kosztów jednostkowych za każdą z nich;
 - 2) jest przekazywany przez MRiRW ARiMR wraz z informacją dotyczącą warunków realizacji operacji i stanowi załącznik do umowy;
 - 3) może ulegać zmianie w miarę potrzeb w zakresie:
 - a) tematów usług doradczych poprzez ich dodawanie bądź usuwanie z katalogu,
 - b) wysokości kosztów jednostkowych za poszczególne usługi.
9. MRiRW przekazuje ARiMR informację o zmianach wprowadzonych w katalogu usług doradczych wraz ze wskazaniem terminu rozpoczęcia ich obowiązywania. Zmiana katalogu usług doradczych nie wymaga zmiany umowy.
10. Beneficjenci są zobowiązani do realizacji usług doradczych zgodnie z metodykami doradzania.
11. Metodyki doradzania mogą ulegać zmianie. MRiRW przekazuje ARiMR informację o zmianach metodyk doradzania wraz ze wskazaniem terminu rozpoczęcia ich obowiązywania. Zmiana metodyk doradzania nie wymaga zmiany umowy.
12. Beneficjent ma możliwość:
 - 1) przeniesienia na kolejny etap niewykorzystanych przez siebie środków w ramach przyznanej mu alokacji finansowej na realizację danego etapu:
 - a) w wysokości nie wyższej niż 25% alokacji finansowej danego etapu w okresie 3 pierwszych lat realizacji operacji,
 - b) w wysokości nie wyższej niż 10% alokacji finansowej danego etapu w kolejnych latach realizacji operacji,

- w takim przypadku przeniesione środki pomniejszają wysokość alokacji w danym etapie i powiększają alokację jaka przypada na kolejny etap;

- 2) wydatkowania środków finansowych w wysokości wyższej niż przyznana mu alokacja na dany etap; w tym przypadku środki te pomniejszają alokację z kolejnego etapu.

13. Przyznane środki finansowe mogą być przenoszone pomiędzy beneficjentami po dokonaniu zmiany wytycznej przeliczeniowej przez MRiRW we współpracy z ARiMR.

14. Zmiany w zakresie przenoszenia środków finansowych wymagają zmiany umowy.

15. Łączna wnioskowana kwota wskazana we WOP nie może przekroczyć kwoty przyznanej pomocy.

16. W ramach I.14.2.1 przewiduje się możliwość ubiegania się o wyprzedzające finansowanie, o którym mowa w ustawie o finansowaniu WPR oraz w wytycznych podstawowych.

17. Złożony WOPP może być zmieniany z inicjatywy ODR w zakresie dotyczącym załączanych dokumentów oraz wnioskowania o wyprzedzające finansowanie. WOPP może być zmieniany przez ODR w terminie 7 dni po dniu zakończenia naboru WOPP.

IV.4. Termin składania WOPP

Termin składania WOPP nie może być krótszy niż 14 dni i dłuższy niż 45 dni.

V. Wypłata pomocy

1. Pomoc jest wypłacana beneficjentowi pomocy na podstawie WOP złożonego w terminie określonym w umowie, jeżeli:

- 1) beneficjent zrealizował operację lub jej etap zgodnie z warunkami określonymi w regulaminie naboru wniosków, umowie oraz przepisach prawa powszechnie obowiązującego;
- 2) beneficjent zrealizował bądź realizuje zobowiązania określone w umowie;
- 3) beneficjent udokumentował zrealizowanie operacji lub jej etapu;
- 4) są spełnione warunki wypłaty pomocy.

2. Operacja jest realizowana w 6 etapach, a każdy etap kończy się złożeniem WOP.

3. Płatność będzie dokonywana na podstawie kosztów jednostkowych za poszczególne usługi, wskazane w katalogu usług doradczych, określonym przez MRiRW.

4. Do WOP dołącza się dokumenty potwierdzające realizację operacji lub jej etapu.
5. ARiMR może dokonać doboru próby dokumentów, które zobowiązany jest przedstawić beneficjent, w celu potwierdzenia realizacji operacji lub jej etapu zgodnie z warunkami określonymi w regulaminie naboru wniosków, umowie oraz w przepisach prawa powszechnie obowiązującego.
6. Cel operacji uznaje się za osiągnięty, jeżeli beneficjent prawidłowo zrealizował zakres rzeczowy operacji na poziomie odpowiadającym co najmniej 90% środków przyznanych na realizację operacji.
7. Operacja podlega ocenie przez ostatecznych odbiorców programów doradczych, zgodnie z zasadami określonymi w umowie.

VI. Zobowiązania beneficjenta

1. Beneficjent zobowiązuje się do spełnienia warunków określonych w przepisach prawa powszechnie obowiązującego, regulaminie naboru wniosków oraz realizacji operacji zgodnie z postanowieniami umowy, w szczególności do:
 - 1) zrealizowania operacji i złożenia WOP końcową w terminie określonym w umowie;
 - 2) niefinansowania operacji z udziałem środków publicznych stanowiących środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej, z niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) lub stanowiących środki pochodzące z innych źródeł zagranicznych niepodlegające zwrotowi;
 - 3) osiągnięcia celu operacji w terminie określonym w umowie;
 - 4) realizacji usług doradczych zgodnie z metodykami doradzania przekazanymi przez ARiMR;
 - 5) zrealizowania operacji bez pobierania żadnych opłat od ostatecznych odbiorców programów doradczych;
 - 6) badania opinii ostatecznych odbiorców programów doradczych po zakończeniu realizacji programu doradczego, na temat:
 - a) jakości usług doradczych, z których korzystali,
 - b) doradców, którzy świadczyli te usługi- poprzez stosowanie anonimowych ankiet, wypełnianych przez ostatecznych odbiorców programów doradczych, według wzoru stanowiącego załącznik do umowy;

- 7) niezwłocznego poinformowania ARiMR o prawomocnym orzeczeniu sądu o zakazie dostępu do środków publicznych, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 4 ustawy o FP;
 - 8) zapewnienia, że katalog usług doradczych realizowanych w ramach kompleksowego programu doradczego będzie ustalany przez rolnika wspólnie z doradcą zgodnie z potrzebami gospodarstwa, spośród katalogu dostępnych usług doradczych.
2. W okresie realizacji operacji beneficjent jest zobowiązany do zachowania warunków przyznania pomocy.

VII. Warunki zwrotu pomocy

1. ARiMR żąda od beneficjenta zwrotu nienależnie lub nadmiernie pobranej kwoty pomocy w przypadku:
 - 1) ustalenia niezgodności realizacji operacji z przepisami prawa powszechnie obowiązującego, regulaminem naboru wniosków oraz umową;
 - 2) niezrealizowania lub nierealizowania zobowiązań określonych w umowie;
 - 3) nieudokumentowania zrealizowania operacji lub jej etapu;
 - 4) stwierdzenia finansowania operacji z udziałem środków publicznych stanowiących środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej, z niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) lub stanowiących środki pochodzące z innych źródeł zagranicznych niepodlegające zwrotowi;
 - 5) stwierdzenia niezachowania warunków przyznania pomocy w okresie realizacji operacji;
 - 6) niezapewnienia, że katalog usług doradczych realizowanych w ramach kompleksowego programu doradczego będzie ustalany przez rolnika wspólnie z doradcą zgodnie z potrzebami gospodarstwa, spośród katalogu dostępnych usług doradczych;
 - 7) prowadzenia usług doradczych niezgodnie z metodykami doradzania lub warunkami realizacji operacji;
 - 8) niezapewnienia zrealizowania operacji bez pobierania żadnych opłat od ostatecznych odbiorców programów doradczych.
2. Sankcje zostaną określone w umowie.